

ԺԱՄԱՐԱՆԵՐԻ ԿԵԼԳԻՐԱԿԱՆՔ

Ընցեալ տարի օգոստոս ամսոյն մէջ քաղաքի մահամեաական երիտասարդ ի մի թմամարտցուոյ ձեռօք սպաննուելը ի ժամանակին ծանուցած էինք : Անոր դատարանը վեց ամսէն ի վեր է ձեռք անցած և բանտարկած ըլլալով՝ անցեալ շաբթուան երեւոյթն ի՞նչ : Դռնէն գլխատման վճռադիրն եկաւ : Թէպէտ և մարդասպան՝ և մի քանի մարդոց արեան սրբաւոր էր թմամարտցի երիտասարդը , սյուս ամենայնիւ բաց ի իւր ազգային երէն և ինքնէնցի հայ և ուրիշ բրիտանաց ժողովրդոց կողմէն կարեկցութիւն և սրաշտգանութիւն ունեւոյ , այլ և եւրոպացի մի եւս վճռադիրը կարգացուած օրն յատկապէս ի դատարան իջնելով շատ քննադատ սրահմադէ սպաննելոյն մայրը փոխարէն իւր որդւոյն արեանը հարիւր լիւրս իւրմէն ընդունին . ասկէ ի զատ և մինչեւ երեք հարիւր լիւրայի խոստում եղաւ իրեն , բայց նա չհաճեցաւ , այլ ընդհակառակը կը պահանջէր որ իւր որդւոյն մարմնոյն սէս քսան կտոր ընեն մարդասպանին մարմինը :

Ներկայ ամսոյս 17 ին էր կիրակի առտու բանտէն հանեցին և Յոպպէի կողմէն դռնէն դուրս մարտատան դիմացի հրապարակը բերին մահապարտը : Նշեալուն տարեկան հասակի մէջ չէկ մօրուօք , գեղեցիկ կերպարանօք երիտասարդ մի էր , նորահասակ ամուսնոյ և մի քանի մասողաշ տղայոյ տէր : Հանդիսականք չորս հազարի չափ կային . մինչեւ սրբապին վերայ շարուած մահատու գործողութեան կը սպասէին : Թմամարտցիին արդէն կենդանի մեռեալ մի էր , անխուով և անտարբեր իւր մահուան կը սպասէր , մարդկային զգայմունքէ մերկացեալ , մահուան երկիւղը նորա սրտին վերայ բնաւ ազդեցութիւն չունէր , և կարծես թէ կը շար-

ժէր առանց տարեւել : Նոր գլխատման սահման մօտեցաւ , գաւաթ մի ջուր ներկայացուցին իրեն , զոր չնդունեց . այլ բռնութեամբ հապիւ թէ կաթիլ մի բերանն առաւ առանց կլելու : Այն միջոցին դարձեալ դրամական փոխարինութիւններ առաջարկուեցան ըստ սպաննելոյն մօրը , դարձեալ մերժեց , և քստմունքի անսարսնին ներկայ գլուխուելով՝ դատասարտելոյն արեան ցոյտումը միայն կարաց նորա սրած մայրական սրտին հուրը շօնուցանել , եւ անմիջապէս մեկնեցաւ իւր բնակարանը :

Տեսարանն որ ինքնին աղետալի էր և եղբրական , աւելի տխրեցոյց ու հունդիսականաց սիրտը սաստկապէս ծմելեցոյց դահճին անփորձութիւնը : Հարուած մի որբան այլ սաստիկ ու հատու է այսպիսի պարագայի մէջ , մարդկային զգայութիւնը կը յաճախէ անմիջական մահուամբ : Թմամարտցւոյն հարուածը քսան անգամ կրկնուելով , քսան անգամ մահուան դուռը հասցուց և հազիւ ինկաւ գլուխն , թերեւս ի պատիժ իւր քսան հարուածոց զոր տուած էր իւր անողորմութեան զահ եղող միամօք երիտասարդին : Նշեալին ու սորոսափը ոչ միայն հանդիսականաց , այլ և նոյն իսկ անարի եւ կնամարդի դահճին եւս անխուով մերձ ի մահ հիւանդացաւ հետեւեալ օրը : Ըստպէս վերջացաւ կիրակի առտու գլխատման հանդէսը : Օրէնքն թէպէտ և արդար է , ոչ սակաւ արդարացի է անշուշտ մարդկային գլխութեան բողբոջ այս օրինակի դէպքերու մէջ , վասն որոյ օրինաց հակառակ չըլնիր , եթէ գաղանի գլխատուելն յետոյ ի հրապարակ բերուի մահապարտի մի մարմինը :

— Նշեալուն կ'իմացնեն մեզ թէ , Վենս , սրբազան Պատրիարքն գեկտեմ

բեր ամսոյ 17 ին Սեբաստիոյ գերութեան պատիւ և սրբակրօն Կարապետ Աբրեւիակոսի աշակերտ Աբթ. Կարապետ վարդապետին մամուռն իշխուհու թիւն շնորհած է եկեղեցական հանգիսի մէջ ի յնծութիւն տեղացի բարեպաշտ ժողովոցոյ :

Նոյն օրը դարձեալ գորութեան աշակն շնորհած է վեց նորահաս պատանեաց, որք են Տիգրան Ապիսիանեան, Ռուբէն Համարձումեան, Յակոբ Արեղեան, Վրիպար Յարութիւնեան, Կարապետ Սանուկեան և Սինաս Յովհաննէսեան :

Այգիստաբնակ բարեպաշտ և ջերմեռանդ յարգոյ ազգային սրբազան Պատրիարքի հան ներկայութեամբը այս օրինակ հոգեւոր միութարութիւններ վայելելով, ի բնէ անտի առ սուրբ Աթուռնեցած իրենց համակրութիւն և երախտագիտական զգացմունքներն օրէ օր աւելնալուն երբէք տարակցոյ չունիմք, և չնմք յուսար որ ամենափոքր մէկ մասի մի կուտակցութիւնն կարող ըլլայ նոցա բարի զգացմունքներն խանգարելու :

— Բանի մի բանասէր և ուսումնական անձինք սրբան որ մեծ փախաք կը ցուցնեն սուրբ գրոց համարարբառի օր յառաջ ի ըջո ընծայուելուն, և բողմօք և ս կը յորդորեն զմիաբանութիւնս ի գործադրութիւն նորին, այսու ամենայնիւ մեր դարձեալ նոյն կը կրկնեմք ինչ որ ըսած էինք նախորդ թուով, թէ նորա մեծադումար ծախուցը համար հասարակութեան և կամ մասնաւոր բարերարաց ձեռնառութեան կը կարօտի եւ ոչ ըսի յորդորմունքներու :

Յիշեալ աշխատատիրութիւնն որ Արտակերպի Արժանապատիւ Թադէոս վարդապետի անխնայ և յարատեւ երկասիրութեան արդիւնքն է, աստուածաշնչի մեծութեան չափ և գույնն

կէ աւելի եւս պիտի լինի, որոյ մէջ կը պարունակի նաեւ նոր կտակարանի համարարբառը լիովին : Սոյն զիրքը ամեն աստիճանի թէ եկեղեցական և թէ աշխարհական ուսումնասիրաց և գիտնոց ամենակարեւոր համարուած է, վասն որոյ և շատ ժամանակէ ի վեր ցանկացողներ ունեցած է : Այսուսամբ դարձեալ թէ ազգային բարերարը չպիտի ներեն երկար միջոց անգործածելի վիճակի մէջ մնալու յիշեալ երկու սիրութեան թէ ի հասուցումն ջանից Աբթ. վաստակաւորին և թէ յօգուտ ուսումնական անձանց ազգիս :

ՄԵՌԵԱԼՔ

Նոյնք եւս անցան այս աշխարհիս վրայէն. իջան ժամանակին գետին մէջ, և նոյն Վեռոյն եղբրը լուսեցաւ անոց ձայնը և յետոյ բոլորովին ընեցին : Աւր են անոնք, ով մեզի պիտի ըսէ, Արանի որք ՚ի Տէր ննջեցին :

Արք. կ'անցնէին, հաղարաւոր խաբուսիկ ստուերներ անոնց աջայր ներկայացան : Արկիրը, զոր Աստուած աշխիժեց, ցցուց անոնց իւր մեծութիւնները, հարստութիւնները, մինչդեռ կը տեսնէին զանոնք, յանկարծ յաւիտենականութիւնը նշմարեցին : Աւր են մեռեալքն, ով պիտի ըսէ մեզի, Արաւնի . . . :

Արկիային ճառադայթի մը նման խաչ սը ՚ի հեռուստ կ'երեւնար, որպէս զի անոնց ընթացքը ուղղէ, բոցոյ ամենքն ալ զանի շէն գիտեր : Աւր են անոնք, ով պիտի ըսէ մեզի, Արանի . . . :

Նոնց մէջէն ոմանք կ'ըսէին, ի՞նչ են այս աղբքները որ զմեզ կը տանին, կը փարեն, կայ ուրիշ ապագայ մը այս սրբընթաց ճանապարհորդութեան ետքը, ասիկայ ոչ գիտենք և ոչ ալ գիտցող կայ, և երբ անոնք դոյս կ'ըսէին, ծռ